

Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool

KINNITATUD

Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli
direktori käskkirjaga 27.11.2020.a nr 1.1-1/24

HEAKS KIIDETUD:

õppenõukogu 26.10.2020.a protokolliga nr 33

kooli hoolekogu 17.11.2020.a protokolliga nr 6

õpilasesinduse 28.10.2020.a protokolliga nr 3

ÕPPEKAVA

Sisukord

§1 Üldsätted	4
§2 Kooli väärtused ja eripära	5
§3 Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid	5
§4 Õppekorraldus	6
§5 Tunnijaotusplaan	8
§6 Võõrkeeled	9
§7 Valikained	9
§8 Eesti keeles õpetatavad ained	9
§9 Läbivad teemad, lõiming ja pädevused	9
§10 Õppekeskkond	18
§11 III kooliastme loovtöö teemade valik, juhendamine, töö koostamine ja hindamine	19
§12 Õpilaste arengu ja õppimise toetamine ning hindamine	20
§13 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamine	25
§14 Lihtsustatud riikliku õppekava üldsätted	26
§15 Õppe- ja kasvatuseesmärgid	27
§16 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted	28
§17 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning taotletavad pädevused	29
§18 Õppekorraldus	35
§19 Tunnijaotusplaan	36
§ 20 Võõrkeeled	37
§ 21 Valikained	37
§ 22 Hindamine	37
§ 23 Põhikooli lõpetamine	38
§ 24 Karjääriõpe	38

§ 25 Õpilaste ja vanemate teavitamine ja nõustamine	39
§ 26 Õpetajate koostöö ja töö planeerimine	39
§ 27 Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	40
LISAD	41

§1 Üldsätted

- (1) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisel on lähtutud põhikooli riiklikust õppekavast, kooli arengukavast, kooli piirkondlikust eripärast ja võimalikest materiaalistest ressurssidest. Õppekava koostamisel osalevad kõik kooli õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud. Kava koostamisse kaasatakse ka õpilasi, lapsevanemaid ja huvirühmade esindajaid. Kooli õppekava esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õppenõukogule ja õpilasesindusele. Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.
- (2) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli õppekava üldosas esitatakse:
 - 1) üldsätted;
 - 2) kooli väärtused ja eripära;
 - 3) õppe- ja kasvatustöö eesmärgid;
 - 4) õppekorraldus (tunnijaotusplaan, läbivad teemad, lõiming ja pädevused, valikainete ja võõrkeelte valik; erineva õppekeele kasutamine õppeaineti);
 - 5) õppekeskkond;
 - 6) III kooliastme loovtöö teemade valik, juhendamine, töö koostamine ja hindamine;
 - 7) õpilaste arengu ja õppimise toetamine ning hindamine;
 - 8) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamine;
 - 9) karjääriõpe, sh karjääriinfo ja karjäärinõustamine;
 - 10) õpilaste ja vanemate teavitamine ja nõustamine;
 - 11) õpetajate koostöö ja töö planeerimine;
 - 12) kooli õppekava uuendamine ja täiendamine.
- (3) Direktor vastutab õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise korralduse eest.
- (4) Kooli õppekava kinnitab direktor käskkirjaga.

§2 Kooli väärtused ja eripära

- (1) Kesklinna Põhikool on uuendusmeelne ja arenev kool, mis loob tingimused õpilaste võimete ja loovuse arenguks. Kool pakub kaasaegset, arendavat, turvalist õpikeskkonda.
- (2) Koolil on oma paikkonnas hea maine, kus antakse heatasemelist põhiharidust.
- (3) Kool toetab õpilaste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab ja oskab vastutada oma tegude tagajärgede eest.
- (4) Kooli tugevateks suundadeks on
 - 1) tervist edendav kasvatus, mille tulemusena sirguvad terviseteadlikud noored inimesed;
 - 2) ökoloogiline kasvatus, mis õpetab noort põlvkonda hindama oma kodumaa, looduse ja oma paikkonna väärtusi.
- (5) Kooli väärtusteks on töökad ja õpilasi mõistvad õpetajad, kohusetundlikud ja õppimisaltid õpilased, koostöövalmis ja usaldavad lapsevanemad ning toetavad koolipidajad.
- (6) Koolil on olemas oma traditsioonid, sümboolika ja hümn ning koolivorm, mis tekitab oma kooli tunde.
- (7) Koolis luuakse alus isiksuse arenemisele, kes on salliv ja tolerantne teiste kaasinimeste suhtes, on aus, hooliv, õiglane ja lugupidav nii enda kui ka teiste vastu ning tähtsustatakse ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele, riigikeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

§3 Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

- (1) Põhikooli sihiseade
 - 1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kesklinna Põhikooli õppeprotsess on suunatud õpilase isiksuse arengule, mille tulemusena kasvavad õpilased loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
 - 2) Põhikooli tegevuse tähtsaks eesmärgiks on õpilase eakohase tunnetusliku, kõlbelise, füüsilise ja sotsiaalse arengu ning tervikliku maailmapildi kujunemise tagamine.
 - 3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele selline õppekeskkond, mis oleks talle eakohane ja turvaline, osutaks talle positiivset mõju arendaks tema

eneserefleksiooni ja kriitilist mõtlemisvõimet, teadmisi ja tahtelisi omadusi toetaks tema õpihimu ja õpioskuste arengut, kujundaks tema sotsiaalsed kultuurilist identiteeti ja loovat eneseväljendust.

- 4) Kesklinna Põhikool kindlustab oma õpilastes põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Kooli ülesandeks on panna õpilane mõistma oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tundma vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikool loob võimalused ja aluse õpilase enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub teadlikult, sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- 5) Põhikooli ülesanne on aidata õpilastel välja selgitada, mis on nende huvid, kalduvused ja tugevused, ning seega tagada õpilaste valmisolek õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ning elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud nooruk saab aru oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- 6) Koolis toimub tihe koostöö, et tagada teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- 7) Põhikool läbi erinevate projektide ja ürituste seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pannakse õppetöös ning kasvatuses erilist rõhku eesti keele õppele.
- 8) Kesklinna Põhikool on vene rahvusliku identiteedi säilitaja, mis annab võimaluse omandada põhiharidust emakeeles.

§4 Õppekorraldus

- (1) Kooli õppe- ja kasvatustöö aluseks on kooli eripärast lähtuv, pädevusi, läbivaid teemasid ning õppe lõimivust arvestav õppekava.
 - 1) Õppe- ja kasvatustöö põhivorm on õppetund või online-tund. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli õuesõppe, ekskursiooni, õppekäiguna, või virtuaalses õpikeskkonnas.
 - 2) Õppe- ja kasvatustöö toimub huvitegevuse ja projektitöö kaudu. Samuti õppe- ja kasvatustöös osalevad koolipsühholoog, logopeed, sotsiaalpedagoog, HEV-koordineerija.
 - 3) Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus on traditsiooniline – kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppaasta vältel.
 - 4) Õppe- ja kasvatuseesmärkide täitmist toetab õppekeskkond, kus õpet kavandades arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks, kaitstes õpilaste vaimset ja füüsilist tervist.

- 5) Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning ekskursioonid ja õppekäigud planeeritakse klassijuhataja ja/või aineõpetaja ning huvijuhi töökavas.
 - 6) Iga trimestri alguses täidetakse Stuudiumis kontrolltööde graafik.
 - 7) Tundide ajast on lubatud õpilasi osalema piirkondlikel, vabariiklikel, rahvusvahelistel õpilasvõistlustel, olümpiaadidel. Olümpiaadide eel on õpilasel õigus ettevalmistuseks kasutada ühte vaba õppepäeva.
 - 8) Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste järjestust ja ajalist kestust.
 - 9) Info liikumise paremaks korralduseks toimuvad õpetajatele iga kuu teise tööpäeva alguses infominutid.
 - 10) Õppeaasta koosneb kolmest trimestrist ning viiest koolivaheajast.
 - 11) Kokkuvõtvad hinded pannakse välja iga trimestri lõpus vaid Stuudiumis ja aasta lõpus saavad tunnistuse paberkandjal.
- (2) Õpet kavandades ja ellu viies:
- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
 - 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
 - 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
 - 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
 - 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
 - 6) õpetaja kavandab oma tööd tehes koostööd teiste aineõpetajatega;
 - 7) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
 - 8) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
 - 9) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

§5 Tunnijaotusplaan

- (1) Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I, II ja III kooliastmele esitatud nädala õppetundide mahus.

TUNNIJAOTUSPLAAN KOOLIASTMETI

	KOHUSTUSLIKE NÄDALATUNDIDE ARV KOOLIASTMETI											
	I KOOLIASTE				II KOOLIASTE				III KOOLIASTE			
	1	2	3	I	4	5	6	II	7	8	9	III
Vene keel	7	6	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6
Kirjandus				-		2	2	4	2	2	2	6
Eesti keel teise keelena vene või muu õppekeelega koolis	2	2	2	6	4	4	4	12	4	4	4	12
A-võõrkeel			3	3	3	3	3	9	3	3	3	9
Loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2
Geograafia				-				-	1	2	2	5
Bioloogia				-				-	1	2	2	5
Keemia				-				-		2	2	4
Füüsika				-				-		2	2	4
Ajalugu				-		1	2	3	2	2	2	6
Inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2
Ühiskonnaõpetus				-			1	1			2	2
Matemaatika	3	3	4	10	4	4	5	13	5	4	4	13
Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
Tööõpetus, arvutiõpetus	1	2	1+1	5								-
Tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus					1	2	2	5	2	2	1	5
Kunst	2	1	1	4	1	1	1	3	1	1	1	3
Kehaline kasvatus	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
Valikained: Eesti keel Informaatika		+2		+2		+1		+1	+1			+1
Ühiste nädalatundide arv	20	21 +2	25	66 +2	25	27 +1	30	82 +1	29 +1	32	32	93 +1

§6 Võõrkeeled

- (1) A-võõrkeelena on põhikoolis võimalik õppida inglise või saksa keelt.
- (2) Põhikoolis õpitakse eesti keelt teise keelena.
- (3) Klass jagatakse keelte õppimiseks rühmadeks, kui klassis on rohkem kui 19 õpilast.

§7 Valikained

- (1) Põhikooli õppekava tunnijaotusplaanis on toodud lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele ka valikained.
- (2) Kesklinna Põhikooli I ja II kooliastme valikaineiks on eesti keel teise keelena, II ja III kooliastme valikaineiks on informaatika.
- (3) Valikained on valitud järgmiste põhimõtete alusel:
 - 1) eesti keel kui teine keel - eesti keele tundide arv on I kooliastmes ebapiisav, kuid eesti keele õppimine alates 1. klassist on meie regiooni eripära arvestades hädavajalik;
 - 2) informaatika – II ja III kooliastmes on õpialastele vajalik digipädevuste arendamiseks.

§8 Eesti keeles õpetatavad ained

- (1) Koolis õpetatakse erinevaid õppeaineid eesti keeles. Eestikeelne õpe võib olla täielik (õppimine toimub ainult eesti keeles) või osaline (õppimine toimub eesti ja vene keeles või tunnis on 2 õpetajat, kes õpetavad eesti ja vene keeles).
- (2) Koolis tegutsevad eesti keele ringid, kus lapsed saavad täiendada oma keeleoskusi ja teadmisi.
- (3) Eesti keele õpe toimub koolis ka väljaspool tunde pikapäevarühmas, kus lapsed saavad vabalt kasutada ja harjutada keelt.
- (4) Lisaks eesti keeles õpetatavatele õppeainetele toetavad eesti keele õpet huvitegevus ja projektitöö.

§9 Läbivad teemad, lõiming ja pädevused

- (1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse õppekeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
- (2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
 - 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
 - 3) valikainete valikul - valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
 - 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
 - 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- (3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:
- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
 - 2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
 - 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
 - 4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

- 5) teabekeskkond - taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;
 - 6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kestuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
 - 7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
 - 8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
- (4) Läbivaid teemasid ja õppe lõimimist käsitletakse iga õppeaine ainekavas.
 - (5) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõimingu toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.
 - (6) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme.
 - (7) Pädevus on asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.
 - 1) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöö.
 - 2) Üldpädevused on:
 1. väärtuspädevus - suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate

moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt;

2. sotsiaalne pädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
3. enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme;
4. õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja meeskonnatöös ning hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades, seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust;
5. suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oskus oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada, mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt;
6. tervise ja kehakultuuripädevus – suutlikkus väärtustada kehalist aktiivsust ja tervislikku eluviisi;
7. ökopädevus – suutlikkus paremini mõista enda ja laiemalt ühiskonna tegutsemise võimalusi ja tagajärgi nii globaalsel kui ka kohalikul tasandil;
8. matemaatikapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades;
9. ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; aidata kaasa probleemide lahendamisele, seada eesmärgi, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia;

korraldada ühistegevusi, neist osa võtta, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võttaarukaid riske;

10. digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes, leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle ajakohasust ja usaldusväärsust, osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumite loomisel ja kasutamisel, kasutada probleemi lahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades, olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti, järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

3) Üldpädevuste kujunemise toetamine ühendab kõiki õpilasega tegelevaid õpetajaid, tugispetsialiste ja teisi kooli töötajaid ning on seega õppe- ja kasvatustööd läbiv tegevus.

(8) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning taotletavad pädevused I kooliastmes

1) Põhitaotluseks on õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks.

2) Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad ja seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

3) Keskendutakse:

1. kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;

2. positiivse suhtumise kujunemisele, kooliskäimisesse ja õppimisse;

3. õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;

4. eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;

5. põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;

6. õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

4) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase arengut, eneseusku ja õpimotivatsiooni.

5) Esimese kooliastme lõpus õpilane:

1. peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast

kuulata, teda tunnustada;

2. tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
3. teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
4. oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
5. suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
6. mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
7. arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
8. käitub loodust hoidvalt;
9. oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
10. oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
11. austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
12. oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
13. hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
14. oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
15. teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

(9) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning pädevused II kooliastmes

- 1) Põhitaotluseks on vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine.
- 2) Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud

teadmisi- ja tegevusvaldkondade vastu.

3) Keskendutakse:

1. õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
2. õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
3. mitmekülgsete huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
4. õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

4) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvatesuhete ja tegutsemisega uutes rollides.

5) Teise kooliastme lõpus õpilane:

1. hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
2. oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
3. väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
4. oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
5. oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
6. oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
7. tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
8. on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel

erinevates eluvaldkondades;

9. väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
10. oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
11. oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
12. tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
13. väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
14. väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
15. on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

(10) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning pädevused III kooliastmes

- 1) Põhitaotlus on aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.
- 2) Keskendutakse:
 1. õpimotivatsiooni hoidmisele;
 2. õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
 3. erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
 4. pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
 5. õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
 6. õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.
- 3) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

4) Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

1. tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
2. tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
3. on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
4. on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
5. suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
6. valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
7. suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning eeskujulikke (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
8. mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
9. oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
10. suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
11. on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
12. suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
13. väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
14. mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§10 Õppekeskkond

- (1) Õppekeskkond on õpilasi ümbritsev vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslus, milles õpilased arenevad ja õpivad.
- (2) Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega.
- (3) Kesklinna Põhikool korraldab õppe nii, et see kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilaste jõuvarudele.
- (4) Kooli õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi oma kodukoha ning kooli traditsioone.

1) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

1. osaleb kogu koolipere;
2. luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
3. koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
4. austatakse õpilaste eneseväärikust ning isikupära, märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu;
5. tehakse kõik selleks, vältida õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist (osaletakse VEPA ennetusprogrammis, mis vähendab noorte riskikäitumist ja mõjutab positiivselt laste elukäiku);
6. ollakse avatud vabale arvamusvahetusele, sealhulgas ka kriitikale;
7. luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega (osaletakse haridusprogrammis Ettevõtlik kool, mis toob kooli rohkem iseseisvat ja ettevõtlikku hoiakut, arendab õpilastes otsustusvõimet ning ärgitab tegutsemishimu);
8. luuakse abivalmidust toetava õhkkonna, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
9. väärtustatakse tervislikke eluviise, tervislikku toitumist ja füüsilist aktiivsust (ollakse Liikumise Tervist Edendava Kooli ammune liige, mille eesmärgiks on edendada koolides ja ka paikkonnas tervislikku elulaadi ning toetada õpilaste heaolu ja tervist);
10. korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna

modelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

11. korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, soolise ja mudel alustel võrdõiguslikkuse põhimõtetest;
12. luuakse võimalused ja vajalikud tingimused, et kõigil oleks võimalik saada teadmised, oskused, väärtused ja hoiakud, mis aitavad kaasa jätkusuutlikule arengule.

2) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

1. kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on esteetilise väljanägemisega ja õppe seisukohast otstarbekas;
2. kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
3. õppes ja distantsõppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat. Koolihoones on õpilastel võimalus kasutada kooliraamatukogu;
4. õppeprotsessi käigus kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
5. Kesklinna Põhikoolil on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt;
6. õpet korraldatakse vajadusel ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

§11 III kooliastme loovtöö teemade valik, juhendamine, töö koostamine ja hindamine

- (1) III kooliastme läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv loovtöö võib olla uurimus, projekt, kunstitöö vm.
- (2) Loovtöö temaatika pakub välja 7. klassi õpilane III trimestri jooksul, täpsema teema valiku teevad õpilased koostöös loovtöö juhendajaga.
- (3) Loovtöö juhendaja valib reeglina õpilane.
- (4) Loovtöö juhendajaks on aineõpetajad. Juhendajal võib olla 1-2 juhendatavat.
- (5) Loovtöö koostab õpilane iseseisvalt.
- (6) Loovtöö koosneb nii teoreetilisest kui ka praktilisest osast.
- (7) Loovtöö kaitsmine toimub 8. klassi III trimestril kaitsmiskomisjoni ees;

- (8) Kaitsmise ebaõnnestumise korral on õpilasel võimalus kaitsta oma tööd 9. klassi II trimestri jooksul.
- (9) Loovtöö on 9. klassi lõpetamise üheks tingimuseks.
- (10) Loovtöö teema kantakse lõputunnistusele.

§12 Õpilaste arengu ja õppimise toetamine ning hindamine

(1) Hindamine

1) Hindamise eesmärk on:

- 1. toetada õpilase arengut;
- 2. anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3. innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6. anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

3) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

4) Koolipoolne esmane tagasisidekanal on e-päevik, kuhu õpetajad kannavad hinded iga koolipäeva lõpuks.

5) Põhikooli 1. klassis I trimestril kasutatakse õpilase hindamisel kirjeldavat sõnalist hinnangut.

6) Põhikooli 1. klassi II ja III trimestril, 2.-9. klassis hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi viie palli süsteemis, kus

- 1. hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

2. hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilaseõppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
 3. hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
 4. hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
 5. hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- 7) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90-100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75-89%, hindegaga „3” 50-74%, hindegaga „2” 20-49% ning hindegaga „1” 0-19%.
- 8) Individuaalse õppekava alusel õppivaid haridusliku erivajadusega õpilaste hindamisel lähtutakse (vajaduse korral) järgmisest hindamise põhimõttest:
- Hinne „5” - 90 - 100%
- Hinne „4” - 70 - 89%
- Hinne „3” - 35 - 69%
- 9) Koolivälise nõustamismeeskonna otsuse alusel rakendatakse õpilastele otsuses määratud hindamist.
- 10) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga «nõrk».
- 11) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga «puudulik» või «nõrk» või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järele vastamiseks või järeltöö sooritamiseks 10 koolipäeva peale hinde Stuudiumisse kandmist või kaks nädalat enne veerandi lõppu. Erijuhud tuleb õpilasel õpetajaga eraldi kokku

leppida.

- 12) Kool annab tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta iga trimestri lõpus Stuudiumi kaudu ning aasta lõpus klassitunnistuse ja Stuudiumi kaudu.
- 13) Käitumise ja hoolsuse hindamise alus on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.

(2) Kujundav hindamine

- 1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- 2) Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavade ja käitumisega.
- 3) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- 4) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.
- 5) Kujundava hindamise protsessi klassiruumis juhib õpetaja, kes jagab oma õpilastele aine õpieesmärgi, kuulab õpilasi õppeprotsessi käigus, teab nende tugevusi ja nõrkusi, õpetab õpilastele enesehindamist, annab tõhusat tagasisidet, toetab õpilasi ning kasutab kujundavast hindamisest saadud informatsiooni oma edasise töö planeerimisel.
- 6) Vähemalt kord aastas, vajadusel tihedamini toimuvad arenguveestlused, mille käigus analüüsitakse õpilase arengut, sh ka tema õppeedukust, lähtudes tema individuaalsetest iseärasustest, aga ka lapsevanema ja kooli arvamusest (nt

käitumine ja emotsionaalsus, väärtushinnangud ja hinded, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguvestluse käigus on võimalik anda tagasisidet üldpädevuste omandamise kohta, õppe-, kasvatusesmärkide ja läbivate teemade omandamise ning õppeedukuse kohta ainete raames. Vestluse käigus on võimalik välja tuua õppe- ja kasvatusesmärgid. Arenguvestluse üks olulisimaid osi on õpilase enda enesehinnang.

(3) Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

- 1) Kokkuvõttev hindamine toimub trimestri lõpul trimestri jooksul saadud hinnete alusel.
- 2) Kokkuvõtval hindamisel arvestatakse kontrolltööde ja teiste suuremahuliste tööde suuremat osakaalu.
- 3) Ühes trimestris peab olema vähemalt 3 hinnet.
- 4) Kolme trimestri hinnete koondamisel pannakse välja aastahinne.
- 5) Õpilasele, kelle trimestri on «puudulik» või «nõrk», kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- 6) Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- 7) Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused.
- 8) Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.
- 9) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

- 10) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamal õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- 11) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

(4) Põhikooli lõpetamine

- 1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad», kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele või eesti keele teise keelena eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- 2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
 1. kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
 2. kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
 3. haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel on rakendatud õppenõukogu otsusel või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale;
 4. varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina. Koolieksami ettevalmistamisel ja hindamisel lähtutakse lõigetes 2-4 sätestatust;
 5. põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineeksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, käsitöös ja kodunduses ning

tehnoloogiaõpetuses.

(5) Hinnete ja hinnangute vaidlustamine

- 1) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada 10 päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teada saamist esitades kooli direktorile kirjaliku põhjendustega taotluse.
- 2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult 5 tööpäeva jooksul.
- 3) Hinde vaidlustamise puhul pöördub õpilane esialgu aineõpetaja või klassijuhataja poole. Kokkuleppe mittesaavutamisel võib õpilase seaduslik esindaja pöörduda avaldusega õppealajuhataja või direktori poole.

§13 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamine

- (1) Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemalviibimine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas, taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.
 - (2) Hariduslike erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib hariduslike erivajadusega õpilane tavaklassis. Koolis on võimalused hariduslike erivajadustega õpilastele õppe paremaks korraldamiseks.
 - (3) Hariduslike erivajadusega (HEV) õpilase õpet korraldab direktori määratud hariduslike erivajadusega õpilase õppe koordineerija, kelle ülesandeks on hariduslike erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel.
 - (4) Hariduslike erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.
 - (5) Direktori otsusel, haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija ettepanekul võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada põhikooli-ja gümnaasiumiseaduse §-s 48 sätestatud järgmisi meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus:
- 1) tugispetsialisti teenus;

- 2) individuaalse õppekava rakendamine;
 - 3) pikapäevarühma vastuvõtmine;
 - 4) õpiabirühma rakendamine.
- (6) Ajutistest õpirakustest ülesaamiseks on igal õpilasel õigus konsultatsioonile kord nädalas.
 - (7) Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle juhendamine aineõpetajate poolt vastavalt aineõpetajate koostatud ajakavale.
 - (8) Meetmete rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.
 - (9) Meetmete rakendamise tulemuslikkust hinnatakse vähemalt kord õppeaastas, analüüsides õpilase arengut ja toimetulekut ning andes soovitusi edaspidiseks.
 - (10) Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab õppe koordinaator koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.
 - (11) Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel, testimise ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil.
 - (12) Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest vastutavad isikud koolis määrab direktor.

§14 Lihtsustatud riikliku õppekava üldsätted

- (1) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava põhineb põhikooli lihtsustatud riiklikul õppekaval (edaspidi lihtsustatud riiklik õppekava), mis kehtestab põhihariduse standardi intellektipuudega õpilastele, kes nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul õpivad lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppes.
- (2) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli lihtsustatud õppekava on kooli õppekava lahutamatu osa, on vormistatud eraldi dokumendina ja annab ülevaadet lihtsustatud õppekava alusel õpivate õpilaste õppekorraldusest.

- (3) Lihtsustatud õppekava alusel toimub õppetöö nõustamiskomisjoni otsusega lihtsustatud õppele suunatud õpilastele. Individuaalne õppekava koostatakse kõigile lihtsustatud õppel olevatele õpilastele, kes õpivad klassis, kus õppetöö toimub põhikooli õppekava järgi.
- (4) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli lihtsustatud õppekava aluseks on lihtsustatud riiklik õppekava. Erinevused on tingitud abiõpet vajavate õpilaste arengu iseärasustest. Õppekava moodustab üldharidusliku terviku, keskendub suuremal määral elementaaroskuste ja elus iseseisva toimetuleku kujundamisele. Peamised erinevused on lihtsustatud ainekavad (suuremal määral elementaaroskusi, keskendatud elus iseseisva toimetuleku oskuse omandamisele).
- (5) Lihtsustatud õppekava üldosas esitatakse:
 - 1) õppe- ja kasvatusesmärgid;
 - 2) õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted;
 - 3) õppe ja kasvatuses rõhuasetused ning taotlevad pädevused;
 - 4) õppekorraldus, sh hindamine ja individuaalse õppekava koostamise alused.

§15 Õppe- ja kasvatusesmärgid

- (1) Lihtsustatud õppe põhiülesanne on suunata kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksuseks, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna.
- (2) Lihtsustatud õppele kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatusesmärgid ning pädevusi, arvestades järgmisi rõhuasetusi:
 - 1) õpilane peab lugu iseendast, kodust ja perekonnast, suudab majandada ennast ja oma perekonda;
 - 2) õpilane armastab kodumaad;
 - 3) õpilane teadvustab ennast ja kaasinimesi ning nende erinevusi, oma ja teiste rahvaste kultuurilisi erinevusi;
 - 4) õpilane tunneb ja järgib võimetekohaselt õigusnorme ja demokraatia põhimõtteid;
 - 5) õpilane hoidub eetiliselt valedest ahvatlustest ja ettepanekutest;
 - 6) õpilane tunneb terveid eluviise ning püüab neid järgida;
 - 7) õpilane teab loodushoiu peamisi seisukohti ja püüab tegutseda keskkonda säästes;
 - 8) õpilane eesmärgistab, kavandab ja hindab oma igapäevast tegevust;

- 9) õpilane oskab tuttavates situatsioonides valida, nõu küsida, otsustada ja vastutust kanda;
- 10) õpilane on valmis koostööks;
- 11) õpilane osaleb võimetele vastavas täiendusõppes;
- 12) õpilane mõistab lihtsat teavet, oskab teavet hankida (sh Internetist);
- 13) õpilane valdab järgmisi elementaaroskusi: vaatlemine, kuulamine ja kõne mõistmine, kõnelemine; lugemine, kirjutamine, arvutamine;
- 14) õpilane mõistab töö vajalikkust, valdab baasoskusi, suudab tööaja jooksul alluda töödistsipliinile, on valmis endale otsima sobivat tööd; 15) õpilane omab kujutlust maailmast kui tervikust.

§16 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

(1) Lihtsustatud õppes lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- 1) Lihtsustatud õppes lähtutakse põhimõttest, et igaühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse õpilaste võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi.
- 2) Lihtsustatud õppes peetakse oluliseks samu humanistlikke seisukohti, mida püstitab põhikooli riiklik õppekava. Tähelepanu pööratakse sallivusele erinevuste suhtes, kaaslaste erivajaduste mõistmisele; oma võimaluste ja piirangute teadvustamisele.
- 3) Taotletakse iga õpilase arengu toetamist: lapse arengupuute ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Selle aluseks on iga lapse arengutaseme ja -võimaluste hindamine. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse eeldatavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi.
- 4) Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Kooli õppekava koostatakse nii, et õpilased omandaksid igapäevases elus toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused, väärtushinnangud ja toimimisviisid.
- 5) Lihtsustatud õppe väljundiks on praktilist tööd väärtustav ja kutseõppeks valmis olev ühiskonna liige. Taotletakse õpetamist, kasvatamist ja arengu toetamist valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teooriaid käsitletakse minimaalselt, nende ülesandeks on üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud. Praktilised oskused konkretiseeritakse õpitulemustes.

Praktiliste oskuste omandamisel toetutakse emakeeles (suhtlemine, teabe hankimine), matemaatikas jt ainetes omandatud teadmistele ja oskustele. Seosed eri ainevaldkondade vahel kujunevad üldõppe või selle elementide rakendamise, õpetust läbivate teemade, õppeülesannete, -meetodite ja -viiside abil.

- 6) Lihtsustatud õppes suunatakse õpilast omandama sotsiaalseid kogemusi: täitma ülesandeid koostöös, eeskuju järgi, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist. Oluline on õpetaja ja õpilaste emotsionaalne kontakt ühistevgevuses, õppe jõukohasus, heatahtlik ja toetav miljö. Õpioskuste kujunemist soodustavad õpetaja ja lastevanemate sagedased kontaktid (ühised nõudmised, samalaadne abi).
- 7) Kooli õppekava rakendamisel ja arendamisel arvestatakse konkreetse kooli ja klassi õpilastega. Tähtis on koostöö eripedagoogiga, aineõpetajatega, lapsevanematega, kutseõppe korraldajatega, valla või linna esindajatega, vajaduse korral spetsialistidega väljastpoolt kooli ja õpilastega.

§17 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning taotletavad pädevused

(1) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 1.-2. klassis.

- 1) Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on tajude, mõtlemine on kaemuslik-praktiline, areneb kaemuslik-kujundilise mõtlemise suunas, tegevusega kaasnev kõne on vähene. Õppetöös on eelistatud üldõpetuslik tööviis või üld- ja aineõpetuse kombineeritud variant. Soovitav on õppimine praktilise tegevuse ja didaktilise mängu kaudu. Õppematerjal esitatakse õpilastele jõukohases mahus, õpilaste tegevust verbaliseerib valdavalt pedagoog.
- 2) Õpetuse põhitaotluseks on õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine koostevgevuse ja matkimise tasandil: kuulamine, vaatlemine, matkimine, tegutsemine näidise järgi, võrdlemine, rühmitamine, adekvaatne reageerimine korraldustele, osalemine dialoogis, produktiivse tegevuse tulemusele orienteerumine, tegevusse lülitumine ning ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine, oma välimuse ja õppevahendite korrashoid, omandatud praktilise tegevuse (toimingute) struktuuri ettekujutamine. Õpilased omandavad elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse.

- 3) Rõhuasetus on oma mina teadvustamisel (MINA ise) ning MINA - MEIE suhetel: kontakt ja koostegevus täiskasvanuga (pedagoogiga), koostegevus klassikaaslastega, osalemine õpitud süžee mängudes ja dramatiseeringutes.
- 4) Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad. Seetõttu varieeritakse vastavalt õpilaste individuaalsetele iseärasustele õppeülesandeid, materjali keerukust, abi osakaalu ja oskuse omandamiseks kuluvat aega.
- 5) Väärtuskasvatuses kasutatakse ülesandeid, kus on vaja hinnata käitumisakte põhimõttel ÕIGE - VALE, motiivi TAHAN kõrval õpitakse lähtuma ka motiivist ON VAJA.
- 6) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada õpilase eneseusku ja käitumist õpilase rollis.

(2) Taotletavad üldpädevused 1.-2. klassis.

1) 2. klassi lõpuks õpilane:

1. tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;
2. eristab oma-võõrast-ühist;
3. hoiab korras oma koolitarbed ja välimuse, hoiab puhtust;
4. märkab ilu;
5. kuulab ja vastab küsimustele;
6. kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;
7. osaleb klassi ühistegevuses (sh õpitud süžee mängudes);
8. käitub tuttavas situatsioonis viisakalt;
9. hindab käitumisakte õige/vale-, meeldib / ei meeldi- tasandil;
10. oskab looduses käituda õpitu ulatuses ning hinnata oma ja teiste käitumist looduses õige/valepõhimõttel;
11. täidab ülesanded koostegevuses, eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi;
12. selgitab mõisteid ööpäev ja aastaajad;
13. leiab paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajaliku teabe (suunamisel);
14. vaatleb esemeid ja märkab nende erinevusi;
15. eristab objekte ja nende kujutisi kuju, suuruse ja värvuse järgi; tajub ruumisuhteid esemete ja kujutiste ning nende osade vahel;

16. võrdleb ja rühmitab esemeid ja kujutisi erinevate tajutavate tunnuste alusel;
17. viib kokku eseme või kujutluse ja keelelise väljendi, tunneb tuttavaid esemeid kirjelduse järgi;
18. väljendab ennast 3-4-sõnaliste lihtlausetega;
19. kujutab ette ja modelleerib lühitekstis kirjeldatud situatsiooni;
20. loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa; 21) arvutab 20 piires.

(3) Õppe- ja kasvatuse rõhuasetused 3.-5. klassis.

- 1) Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, hakkab kujunema sisekõne, areneb elementaarne verbaalne mõtlemine. Sisekõne kujunemine võimaldab arendada õpitegevuse kavandamist-reguleerimist: orienteerumine ülesandes, planeerimine, algoritmide valik ja kasutamine, enesekontroll. Õpioskuste seisukohalt on oluline õppeülesannete teadvustamine, st oma tegevuse refleksioon.
- 2) Põhitaotluseks on kujundada õpilase roll ja õpioskused, häälestada õpilast suhtuma õppimisse positiivselt.
- 3) Õppekavateraviku kujundamise aluseks on suhted MINA/MEIE/KODUKOHT (paikkond).
- 4) Lugemine, kirjutamine, arvutamine, orienteerumine tekstis ja tekstiloomine, vaatlus- ning võrdlusoskus jne omandatakse tasemel, mis võimaldab neid hiljem kasutada ainealaste teadmiste ning tööoskuste omandamiseks.
- 5) Väärtuskasvatuses on esikohal käitumisaktide teadvustamine ja nende hindamine moraalinormidele vastavuse aspektist. Eesmärk on viisakas ja reeglite kohane käitumine tuttavates situatsioonides.
- 6) Oluline on kujundada ja toetada õpilase rolli ning valmistada õpilasi ette uute õppeainete (sh tööõpetuse) õppimiseks alates 6. klassist.

(4) Taotletavad üldpädevused 3.-5. klassis.

- 1) 5. klassi lõpuks õpilane:
 1. osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast;
 2. alustab ja jätkab dialoogi;
 3. käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid;

4. arvestab teadaolevaid motiive ja tingimusi käitumisaktide hindamisel, väljendab käitumisaktis ilmnenu iseloomuomadusi;
5. kirjeldab oma käitumist konfliktsituatsioonis;
6. hoidub kaaslast kahjustavast käitumisest;
7. väljendab ennast arusaadavalt (sh lühitekstide abil);
8. mõistab omandisuhteid OMA - VÕÕRAS - ÜHINE-tasandil ja käitub vastavalt;
9. eristab fantaasiat ja reaalsust;
10. hoiab puhtust ja korda kodus ning koolis, hoidub loodust kahjustavast käitumisest;
11. täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuse piirides verbaalse korralduse (sh kirjaliku instruksiooni) järgi;
12. õpib üksi, klassis ning kodus, osaleb ühistöös;
13. kasutab tuttavaid abivahendeid õpiülesannete täitmisel (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid);
14. kirjeldab oma tegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele;
15. kasutab õpitud enesekontrollivõtteid (resultaadi kontroll, operatsioonaalne kontroll);
16. mõistab ruumi ja aja suhteid, väljendab neid kõnes;
17. vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab objekte ja nähtusi, kui rühmitusalus on antud;
18. eristab tuttavates situatsioonides ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki;
19. loeb jõukohast õppeteksti ladusalt, tõlgendab õpitud teksti oma sõnadega, kujutab kirjeldatud objekte ja situatsioone ette;
20. vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt.

(5) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 6.-7. klassis.

- 1) Laste juhtivaks tunnetusprotsessiks on endiselt mälu. Verbaalse mõtlemise areng võimaldab mõista lihtsamaid teooriaid, süstematiseerida praktilisi ja vaimseid kujutlusi.
- 2) Põhitaotlus on elementaarse teoreetilise mõtteviisi ja tööharjumuste kujundamine, rollisuhtlemise teadvustamine.

- 3) Õppekavaterviku kujundamise aluseks on MINA/MEIE/KODUKOHT-suhted EESTIGA.
 - 4) Õpilased omandavad ladusa lugemisoskuse ning koostavad kirjalikke lühitekste, mida kasutatakse omandatud teadmiste ja oskuste kinnistamiseks ning süstematiseerimiseks ja õpetaja suunamisel uute teadmiste omandamiseks. Oluliselt tõuseb tööõpetuse osakaal, mis soodustab oma tegevuse struktuuri teadvustamist, praktiliste baasoskuste omandamist ja kestva töö harjumuste kujunemist.
 - 5) Väärtuskasvatuses on olulisel kohal suhtlusprobleemide lahendamine ning viisakas ja reeglite kohane käitumine erinevates situatsioonides.
 - 6) Õpetaja olulisim ülesanne on õpilase rolli toetamine lastel ning uute praktilise ja vaimse töö oskuste kujundamine. Tähelepanu vajab teemade ja tövõtete integreerimine eri õppeainetes.
- (6) Taotletavad üldpädevused 6.-7. klassis.
- 1) 7. klassi lõpuks õpilane:
 1. lahendab konflikte rahumeelselt;
 2. selgitab rahulikult oma seisukohta kaaslasele;
 3. täidab ühistegevuses erinevaid ülesandeid, käitub vastavalt rollile;
 4. käitub viisakalt, tunneb kombeid;
 5. tegutseb vastavalt päevakavale;
 6. tunneb tervisliku eluviisi põhitõdesid ja järgib neid;
 7. hindab objektiivselt kaaslase käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest;
 8. kirjeldab oma käitumist, hindab seda ja vajaduse korral korrigeerib;
 9. mõistab töö vajalikkust;
 10. kasutab õpioskusi ja tuttavaid abivahendeid;
 11. oskab märgata oma õpiraskusi, küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda;
 12. täidab õpitud erialal tööülesandeid, kasutab juhendaja abi;
 13. valdab omandatud õpitoimingute struktuuri: formuleerib ülesande, kavandab tegevuse, täidab ülesande, kontrollib ja hindab tulemust;
 14. teeb vaatluse põhjal järeldusi;
 15. kirjeldab oma praktilist ja vaimset tegevust;

16. loeb ladusalt, hangib informatsiooni oma teadmistele vastavast tekstist;
17. loeb lihtsat plaani, kaarti, tabelit;
18. teab inimtegevuse mõju loodusele, hoidub loodust kahjustamast;
19. valdab emakeele praktilist grammatikat, st mõistab ja kasutab süntaktilisi konstruktsioone nende tähendust arvestades.

(7) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 8.-9. klassis.

- 1) Juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, kuid verbaalse mõtlemise osakaal tõuseb. Uute teadmiste omandamisel suureneb funktsionaalse lugemise osatähtsus, õpilased omandavad oskuse teha märkmeid ja neid kasutada, täita ülesandeid suuliste ja kirjalike juhendite järgi.
- 2) Õpetuse põhitaotlus on õpilase sotsialiseerumine ühiskonnas: valmisolek eluks perekonnas, osalemiseks tööturul, jõukohaseks kutse- ja täiendusõppeks.
- 3) Õppekavateraviku kujundamise aluseks on MINA/MEIE/EESTI-suhted MAAILMAGA.
- 4) Väärtuskasvatuses on esikohal demokraatia põhimõtteid (tolerantsust) toetava kodaniku kasvatamine, kes oskab ja tahab käituda sotsiaalsetele normidele vastavalt, püüab lahendada konfliktsituatsioone kokkulepete teel.
- 5) Õpetaja ülesanne on toetada õpilaste sotsialiseerumist ja toimetulekuoskuste kujunemist (kodus, tööturul, ühiskonnas), soodustada teabe iseseisva hankimise ja kasutamise oskuse kujunemist, mõjutada väärtushinnanguid.

(8) Taotletavad üldpädevused 8.-9. klassis.

- 1) Põhikooli lõpuks õpilane:
 1. suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga;
 2. esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega;
 3. järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli;
 4. lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetiliselt või õiguslikult valedele ettepanekutele;
 5. tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna;
 6. hindab õigesti oma võimeid ning kujutab ette oma toimetulekut elus (sh tööturul);

7. teab nimetada oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab seista oma õiguste eest, lahendab konflikte seadusi ning moraalinorme arvestades;
8. arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest (sh perekonnas), tunneb vastutust oma tegude eest;
9. loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel;
10. eristab vahendeid tarbekeemias ja füüsikas;
11. kasutab jõukohaseid teabevahendeid, teeb märkmeid (konspekterib), koostab tarbekirja;
12. täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas;
13. teab kutseõppe ja täiendusõppe võimalusi;
14. mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid;
15. mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövõtteid;
16. väärtustab praktilist tööd ja on omandanud valmisoleku kutseõppeks.

§18 Õppekorraldus

- (1) Õppe ja kasvatuse korraldus määratakse kooli õppekavas, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ja ülesannetest.
- (2) Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse taotletavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi ning sellest tulenevalt ei ole vajalik „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 18 lõikes 4 sätestatud nõustamiskomisjoni soovitus õpitulemuste vähendamiseks.
- (3) Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtet. Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas, üldõpetuslik õpe, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.
- (4) Õppe ja kasvatuse ajakasutus, (sh projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg) määratakse kooli õppekavas, arvestades „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses” sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid ning punktis 4.6 toodud tunnijaotusplaani.
- (5) Valikõppeainetele ja valitud tööõpetuse suunale koostab kool ainekavad.

§19 Tunnijaotusplaan

- (1) Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I, II ja III kooliastmele esitatud nädala õppetundide mahus.

	KOHUSTUSLIKE NÄDALATUNDIDE ARV KOOLIASTMETI											
	I KOOLIASTE				II KOOLIASTE				III KOOLIASTE			
	1	2	3	I	4	5	6	II	7	8	9	III
Vene keel	7	9	8	24	8	7	6	21	6	6	6	18
Eesti keel teise keelena vene või muu õppekeelega koolis			2	2	2	2	2	6	2	2	2	6
A-võõrkeel												
Matemaatika	5	5	5	15	5	5	5	15	4	5	5	14
Loodusõpetus	1	1	2	4	2	2	4	8	4	4	4	12
Ajalugu				-			1	1	2	2	1	5
Inimeseõpetus	1	1	1	3	2	2	2	6	2	2	1	5
Muusika	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3
Kunst	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3
Kehaline kasvatus	2	3	3	8	2	2	2	6	2	2	2	6
Tööõpetus	2	2	2	6	2	4	4	10	4	5	7	16
Valikained:			+2	+2	+2	+2	+2	+6	+2	+2	+2	+6
Ühiste nädalatundide arv	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94

- (2) Lihtsustatud õppel olevatele õpilastele võib kohaldada punktis 5.1. toodud tunnijaotusplaanist erinevat tunnijaotusplaani (sealhulgas liita ja ümber kujundada õppeaineid), välja arvatud tööõpetuse osas. Sealjuures tuleb tagada õpilastele võimalused lisaga kehtestatud lihtsustatud õppe õpitulemuste saavutamiseks järgmiselt:
- 1) 1.-2. klassi õpitulemused hiljemalt 2. klassi lõpuks;
 - 2) 3.-5. klassi õpitulemused hiljemalt 5. klassi lõpuks; 3) 6.-7. klassi õpitulemused 7. klassi lõpuks; 4) 8.-9. klassi õpitulemused põhikooli lõpuks.
- (3) Lihtsustatud õppel olevale õpilasele, kes õpib tavaklassis, kehtestatakse erisused tunnijaotusplaanis individuaalse õppekavaga. Lihtsustatud õppel olevate õpilaste klassis rakendatakse erisusi tunnijaotusplaanis hoolekogu nõusolekul ja see kehtestatakse kooli õppekavas.
- (4) Vastavalt piirkonna ja kooli võimalustele ning õpilaste soovidele võib valida tööõpetuse ainekavas märkimata õppesuuna (näiteks keraamika, vitspunutiste

tegumine jms). Valikute tegemise ning vastavate ainekavade koostamise aluseks on kooli õppekava tööõpetuse ainekavad. Tööõpetuse ainekava võib sisaldada tööpraktikat, mille sisu esitatakse kooli õppekavas.

- (5) Kehalise kasvatuse tunnid korraldatakse alates 4. klassist poistele ja tüdrukutele eraldi.
- (6) Läbivad teemad määratakse kooli õppekavas, kohandades või muutes vajaduse korral põhikooli riikliku õppekava läbivaid teemasid.

§ 20 Võõrkeeled

- (1) Lastele, kelle eesti keel ei ole emakeel õpetatakse eesti keelt teise keelena alates kolmandast klassist.
- (2) Koolis ei õpetata võõrkeeli lihtsustatud õppekava alusel õppivatele õpilastele.

§ 21 Valikained

Põhikooli õppekava tunnijaotusplaanis on toodud lisaks kohustuslikele tundidele ka valikained.

- (1) Valikainete valiku tehakse vastavalt lapse võimetele, oskustele, teadmistele, arengule ja eripärale. Valikainete määramisel arvestatakse ka lapse huvisid ja kalduvusi, samuti see kehtib eri- või liitklassis õppimise suhtes.
- (2) Valikõppeainetele ja valitud tööõpetuse suunale koostab kool ainekavad.

§ 22 Hindamine

Lihtsustatud õppes kohaldatakse õpitulemuste hindamisel põhikooli riiklikus ja kooli õppekavas hindamise kohta sätestatud. Olulisel kohal on õpilase arengu läbiv jälgimine ja tagasiside. Õpilasi hinnatakse kujundavalt ja numbriliselt.

- (1) Lihtsustatud õppekava lähtub hindamisel põhimõttest, et õpilasel on võimalik saada hindeid „rahuldavast“ „väga heani“. Sel viisil saab lihtsustatud õppekava alusel õppimine motiveerida last ning suunata tema arengut.
- (2) Lihtsustatud õppekava järgi õppivale lapsele võib teadmiste kontrollimisel soovitatavalt teha järgmisi mööndusi:
 - 1) rohkem aega;
 - 2) sobiv keskkond vastamiseks;
 - 3) vajadusel individuaalne vastamine õpetaja juhendamisel;
 - 4) alternatiivne täitmiskiis (nt testid valikvastustega, küsimustele vastuste leidmine) või lubatakse kasutada abimaterjale (skeemid, algoritmid, reeglite või näidiste kogumikud, teatmikud jmt);

5) ülesannete, juhiste või küsimuste lihtsustamine. Õppetekstide jõukohastamine.

(4) Põhimõtted hindamisel:

- 1) õppevara ja töökorralduste jõukohastamine;
- 2) abistavate vahendite ja materjalide kasutamine;
- 3) õpetaja vahetu juhendamise osakaal.

§ 23 Põhikooli lõpetamine

- (1) Lihtsustatud õppes väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikooli lõputunnistus õpilasele, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad” ning kes on sooritanud eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami. Kooli valitud eksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.
- (2) Õppenõukogu otsusel võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud taotluse põhjal anda põhikooli lõputunnistuse ka lihtsustatud õppes õppivale õpilasele, kellel on:
 - 1) „nõrk” või „puudulik” lõpueksamihinne või õppeaine viimane aastahinne ühes õppeaines;
 - 2) „nõrk” või „puudulik” lõpueksamihinne või õppeaine viimane aastahinne kahes õppeaines.

§ 24 Karjääriõpe

- (1) Karjääriõppe eesmärgiks on aidata õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.
- (2) Koolis koordineerib karjääriteenuse osutamist huvijuht koostöös klassijuhatajatega.
- (3) Karjääriteenuse osutamiseks tehakse koostööd Rajaleidja keskusega ja erinevate ettevõtetega korraldades infotunde, õppekäike õppeasutustesse ja ettevõtetesse.
- (4) Klassijuhataja koostöös huvijuhiga ja projektijuhiga korraldab erinevaid klassiväliseid üritusi, projekte.
- (5) Karjääriteenuse hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine, kataloogide tutvustamine õppeasutuste kohta, võimalusel osaletakse koolide lahtiste uste päevadel.

- (6) Klassijuhataja aitab õpilast ja vanemaid:
 - 1) õpilase tuleviku ja karjääri planeerimisel;
 - 2) eneseanalüüsi koostamisel;
 - 3) arenguveestlusteks valmistumisel.

§ 25 Õpilaste ja vanemate teavitamine ja nõustamine

- (1) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga trimestri algul.
- (2) Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
- (3) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamise ja kodus õppimises.
- (4) Õpilaste ja vanemate teavitamiseks kasutatakse järgmisi vahendeid:
 - 1) Stuudium;
 - 2) e-kiri;
 - 3) telefon.
- (5) Kaks korda õppeaasta jooksul toimuvad lastevanemate üldkoosolekud ja klassikoosolekud ning üks kord trimestris lastevanemate päevad.
- (6) Klassijuhataja viib iga õpilasega läbi arenguveestluse, millel osalevad ka õpilase vanemad.

§ 26 Õpetajate koostöö ja töö planeerimine

- (1) Klassiõpetajad ja aineõpetajad kujundavad kooli õppekava ja ainekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.
- (2) Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö tunnis. Töökava koostatakse igale klassile eraldi, arvestades konkreetse klassi võimalusi ja iseärasusi. Töökava koostatakse kas igaks trimestriks või õppeaastaks.
- (3) Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on kirjeldada taodeldatavate õpitulemuste jõudmine.
- (4) Õpetaja töökava vorm on kogu koolil ühine.
- (5) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava sisaldab vähemalt trimestri jooksul läbitavaid

peamisi teemasid, õpitulemusi, mõisteid ja tegevusi, õppetegevuse ajalist jaotust, IKT kasutamist, lõimumist teiste ainete ja läbivate teemadega, vajalikke õppevahendeid, hindamist ja planeeritavaid hindelisi töid ning üritusi, millest õpetajad teavitavad õpilasi trimestri algul.

- (6) Kooli õpetajad esitavad töökavad õppealajuhatajale elektroonselt enne iga trimestri algust.
- (7) Töökava alusel koostab katseajaga töötav õpetaja tundideks ka tunni plaani, mis peab sisaldama tunni teemat, eesmärgi, tunnikäiku, tööviise, tagasisidet ja kodust tööd.
- (8) Klassijuhataja koostab klassijuhataja tööplaani, mis sisaldab klassijuhataja tundide teemasid, klassiüritusi, ülekoolilisi üritusi, tööd lastevanematega, koosolekuid, individuaalseid kohtumisi vanematega jne.
- (9) Õpetajad teevad õpitulemuste saavutamiseks ja üldpädevuste kujundamiseks koostööd, korraldades aine- ja teemanädalaid ning -päevi, õppekäike, ekskursioone jne.

§ 27 Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli õppekava uuendamine või täiendamine on tingitud muudatustest õigusaktides, mida algatab kooli direktor.
- (2) Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- (3) Kooli õppekava koostamisel ja arendamisel osalevad kõik õpetajad.
- (4) Muudatusettepanekud arutatakse läbi õppenõukogus otsustades ettepanekute vajalikkuse/mittevajalikkuse üle.

LISAD

1. Ainevaldkond „Keel ja kirjandus”
I kooliaste - emakeel
II - III kooliaste - emakeel ja kirjandus
2. Ainevaldkond „Võõrkeeled”
I - III kooliaste - inglise/ saksa keel ja eesti keel teise keelena
3. Ainevaldkond „Matemaatika”
I - III kooliaste - matemaatika
4. Ainevaldkond „Loodusained”
I - II kooliaste - loodusõpetus
III kooliaste - loodusõpetus, bioloogia, geograafia, keemia, füüsika
5. Ainevaldkond „Sotsiaalsained”
I kooliaste - inimeseõpetus
II - III kooliaste - inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus
6. Ainevaldkond „Kunstiained”
I - III kooliaste - kunstiõpetus, muusikaõpetus
7. Ainevaldkond „Tehnoloogia”
I kooliaste - tööõpetus
II - III kooliaste - tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus
8. Ainevaldkond „Kehaline kasvatus”
I - III kooliaste - kehaline kasvatus
9. Valikõppeaine „Informaatika”
III kooliaste - arvutiõpetus